

Εναρκτήρια ομιλία από μέρους του Τμήματος Παιδείας του ΣΥΝ

Γρηγόρης Καλομοίρης

Υπεύθυνος του Τμήματος Παιδείας του Συνασπισμού

Το συνέδριό μας πραγματοποιείται σε μια περίοδο που εκατοντάδες χιλιάδες εργαζόμενοι και εργαζόμενες του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα απεργούν και διαδηλώνουν κατά των κυβερνητικών μέτρων, που αφαιρούν κατακτημένα με αγώνες εργασιακά, ασφαλιστικά και μισθολογικά δικαιώματα.

Η συνεχώς αυξανόμενη συμμετοχή των εργαζομένων στις απεργίες και τα συλλαλητήρια, η μαζικότητα και η αποφασιστικότητα των διαδηλωτών δείχνουν ότι ο αγώνας μας ενάντια στα μέτρα της κυβέρνησης και της Ε.Ε. αποκτά άλλες διαστάσεις. Το οργανωμένο εργατικό συνδικαλιστικό κίνημα αποκτά δυνατότητες και προϋποθέσεις να ανατρέψει τα αντεργατικά και αντιλαϊκά μέτρα. **Να νικήσει.**

Ο αγώνας των εργαζομένων έχει αντοχή και διάρκεια, έχει αρχίσει να ξεφεύγει από τα γνωστά, συνηθισμένα όρια. Όλα δείχνουν ότι οι εργαζόμενοι με τον αγώνα τους, τη συμμετοχή και το δυναμισμό τους ξεπερνούν τις κυρίαρχες λογικές της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας, αλλά και του κομματικού συνδικαλισμού.

Με την αυθεντική τους συμμετοχή και την αγωνιστική τους αντίδραση εκφράζουν τη διάθεσή τους να υπερβούν ανούσιους διαχωρισμούς και περιχαρακώσεις, να συμβάλουν στην κατάκτηση μιας νέας ταξικής ενότητας αντίστοιχης και ανάλογης με τις ανάγκες της περιόδου για την ανατροπή αυτής της πολιτικής. Για την επιβολή μιας άλλης πολιτικής, με επίκεντρο τον εργαζόμενο και τις σύγχρονες ανάγκες του.

Τα ζητήματα της παιδείας και της εκπαίδευσης βρίσκονται στον πυρήνα των προβλημάτων που απασχολούν σήμερα την ελληνική κοινωνία και ειδικότερα τη νεολαία μας. Και είναι προβλήματα που έχουν οξυνθεί σε επικίνδυνο βαθμό, σε συνθήκες μιας βάρβαρης και χωρίς φραγμούς και όρια επίθεσης του νεοφιλελευθερισμού κατά των δυνάμεων της εργασίας. Η κυριαρχία των νόμων της αγοράς έχει οδηγήσει την ανθρωπότητα σε βαθιά και παρατεταμένη οικονομική κρίση, που χαρακτηρίζεται από εκρηκτικές οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες, επικίνδυνη καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος, προκλητική επιβολή του ισχυρού στις διεθνείς σχέσεις, υποκατάσταση των θεσμών δημοκρατίας και πολιτικής από ισχυρά υπερεθνικά κέντρα ελέγχου, επικράτηση του αχαλίνωτου ανταγωνισμού σε επίπεδο αξιών για τη ζωή. Ο νεοφιλελευθερισμός γίνεται ολοένα και πιο επιθετικός και ασύδοτος και οι συνέπειές του βιώνονται οδυνηρά από τους εργαζόμενους όλου του κόσμου.

Η χώρα μας βρίσκεται στο επίκεντρο αυτής της κρίσης. Σε ένα πλαίσιο τριπλής επιτήρησης, από την Κομισιόν, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, προωθείται η εφαρμογή ενός προγράμματος «σταθερότητας» που οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια στην επίταση της ύφεσης, σε αύξηση της ανεργίας και της φτώχειας, στη διεύρυνση των ανισοτήτων. Το πρόγραμμα αυτό προδιαγράφει ένα ακόμη πιο ζοφερό μέλλον

για τα δημόσια και κοινωνικά δικαιώματα, ανάμεσα στα οποία περιλαμβάνονται η παιδεία, η υγεία, η κοινωνική ασφάλιση.

Η κυβέρνηση, «άβουλη» και «μοιραία», έχει παραδώσει άνευ όρων τη χώρα στις διεθνείς κεφαλαιαγορές, στο διεθνές και το εγχώριο χρηματιστικό και χρηματοπιστωτικό κεφάλαιο και στα διευθυντήρια της Ε.Ε., αλλά και στον υπεραντλαντικό παράγοντα. Όλοι αυτοί έχουν στήσει ένα «τρελό πάρτι» με την ιστορική καταλήστευση και κατεδάφιση της χώρας, ανταγωνιζόμενοι για ένα όλο και μεγαλύτερο μερίδιο της λείας και των λαφύρων. Η κυβέρνηση ενδιαφέρεται μόνο για τη δήθεν «αποκατάσταση της αξιοπιστίας της Ελλάδας στις διεθνείς αγορές», αποτέλεσμα και απόρροια μιας λογικής πλήρους ενσωμάτωσης στις επιλογές των πιο ακραίων και επιθετικών καπιταλιστικών κύκλων της Ε.Ε. και της νεοφιλελεύθερης αμερικανοκαθοδηγούμενης «παγκοσμιοποίησης».

Οι εξελίξεις αυτές δεν είναι άσχετες με το γεγονός ότι τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρήθηκε μια συντηρητική ιδεολογική οπισθοδρόμηση, εχθρική προς την κριτική σκέψη, την αμφισβήτηση και τη διεκδίκηση ενός καλύτερου κόσμου. Ισχυροποιήθηκε ένας αγοραίος οικονομισμός, που αξιοποιήθηκε ως εργαλείο ανάλυσης όλων των μεγάλων ζητημάτων που απασχολούν τις σύγχρονες κοινωνίες, όπως και της παιδείας. Ένας οικονομισμός που αντιλαμβάνεται την εκπαίδευση σε σχέση πλήρους υποταγής προς την αγορά, δηλαδή τις επιχειρήσεις. Στη θέση της ολοκληρωμένης παιδείας ως δημιουργικής βίωσης του πολιτισμού με επίκεντρο τον άνθρωπο και το περιβάλλον, προβλήθηκε μια περιοριστική αντίληψη, που ρίχνει το βάρος της κυρίως στην κατάρτιση. Με τη νεοφιλελεύθερη πολιτική η μόρφωση παύει να θεωρείται ως δημόσιο αγαθό και κοινωνικό δικαίωμα.

Οι εξελίξεις αυτές πυροδότησαν αγώνες του κόσμου της εργασίας τόσο στη χώρα μας όσο και διεθνώς, που σε κάποιες περιπτώσεις και χώρες ξεπέρασαν τον αμυντικό χαρακτήρα και πρόβαλαν με ενάργεια την αντίληψη μιας άλλης εκπαίδευσης σε μια άλλη κοινωνία. Μια τέτοια αντίληψη σήμερα μπορεί να βιώνεται ως ουτοπία, μια ουτοπία, όμως, που μπορεί να λειτουργεί ως κίνητρο δράσης για την έξοδο από τη σημερινή βαρβαρότητα.

Σε αυτό το πλαίσιο πραγματοποιείται αυτό το διήμερο εκπαιδευτικό συνέδριο. Με αυτό δεν επιδιώκουμε απλώς να δημοσιοποιήσουμε και να συζητήσουμε κάποιες απόψεις στα ζητήματα της παιδείας και της σχέσης τους με την κοινωνία μας γενικότερα. Στόχος μας είναι να επιτύχουμε την όσο το δυνατόν πληρέστερη επεξεργασία, βελτίωση, συμπλήρωση και επικαιροποίηση των θέσεών μας, σε ό,τι αφορά τους γενικούς άξονες της εκπαίδευσης, δίνοντας έμφαση στα ζητήματα της προσχολικής, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Συμβάλλουμε, έτσι, στη διαμόρφωση μιας ισχυρής βάσης θεωρητικών επεξεργασιών και προτάσεων που θα αξιοποιηθούν στο πλαίσιο των διεκδικητικών αγώνων τόσο από τους εκπροσώπους μας στη Βουλή όσο και από το εκπαιδευτικό και το ευρύτερο κίνημα της Ριζοσπαστικής Αριστεράς.

Βασικός στόχος μας είναι η πραγματοποίηση μιας μεγάλης δημοκρατικής μεταρρύθμισης στην παιδεία, που θα εξασφαλίζει τη μόρφωση ως δημόσιο αγαθό και κοινωνικό δικαίωμα για κάθε άνθρωπο προσωπικά και για την κοινωνία στο σύνολό της. Κεντρικός άξονας της μεταρρύθμισης που προτείνουμε είναι μια ενιαία δωδεκάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση συν τη διετή προσχολική, ποιοτικά αναβαθμισμένη, που θα παρέχεται ως δημόσιο αγαθό σε όλους, χωρίς διακρίσεις και αποκλεισμούς. Μια εκπαίδευση που θα

λειτουργεί αντισταθμιστικά, μετατρέποντας τη διαφορά σε μορφωτικό πλεονέκτημα και σε ευκαιρία για πολιτισμικό εμπλουτισμό και δημιουργία.

Διεκδικούμε την παιδεία που επιτρέπει την κατανόηση και την ερμηνεία της πραγματικότητας στο σύνολό της, αυξάνει τις δυνατότητες για συνειδητή και υπεύθυνη συμμετοχή του πολίτη, καλλιεργεί το πνεύμα της δημοκρατίας, της συνεργασίας, της διαλλακτικότητας και της αποδοχής της διαφορετικότητας, συμβάλλει στην ολόπλευρη ανάπτυξη του ανθρώπου.

Ένα τέτοιο εγχείρημα συλλογικής αναζήτησης και προβληματισμού το Τμήμα Παιδείας του ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ εκτίμησε ότι μπορεί να πραγματοποιηθεί σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση, στο επίκεντρο του προβληματισμού θέτουμε τους βασικούς άξονες της εκπαιδευτικής πολιτικής στο επίπεδο της γενικής εκπαίδευσης και όχι τις ειδικότερες πλευρές τους, οι οποίες μπορούν να προσεγγιστούν σε δεύτερη φάση, σε ένα επόμενο συνέδριο.

Οι άξονες αυτοί, οι οποίοι αποτελούν θέματα των αντίστοιχων συνεδριών και τους οποίους καλείται να διαπραγματευτεί το Συνέδριό μας, είναι οι εξής:

1. Γενικές αρχές και στόχοι της παιδείας
2. Περιεχόμενο της εκπαίδευσης
3. Δομή της εκπαίδευσης
4. Εκπαίδευση και κοινωνικές ανισότητες
5. Η ελληνική εκπαίδευση στο διεθνές πλαίσιο

Είμαστε πεπεισμένοι ότι η συμμετοχή όλων όσων μας τιμούν με την παρουσία τους, των επιστημόνων, των ερευνητών, των παιδαγωγών, των εκπαιδευτικών, των φοιτητών και των σπουδαστών, καθώς και όποιου άλλου ενδιαφέρεται για την εκπαίδευση, θα συμβάλει όχι μόνο στον εμπλουτισμό της σκέψης της Αριστεράς αλλά και στην προσέγγιση αυτού που σήμερα μπορεί να φαντάζει ως ουτοπία, είναι όμως μια άμεση κοινωνική ανάγκη των πολλών.

Με αυτές τις σκέψεις σας καλωσορίζω από μέρους του Τμήματος Παιδείας του Συνασπισμού και εύχομαι οι εργασίες να αποβούν γόνιμες και δημιουργικές.
